

Ce invata tinerii la scoala despre istoria recenta a Romaniei

Ioana Nicolescu,

Pe langa notorietatea de moment, momentul stanjenitor al prezentatoarei Digi 24 care l-a intrebat, in direct, pe liderul studentilor din anii '90, Marian Munteanu, daca a prins Mineriada, ridica intrebarea fireasca a cunostintelor pe care tinerii le au despre istoria recenta a Romaniei. Concluzia e trista

Romanii nu isi cunosc bine propria istorie, informatiile pe care le au limitandu-se la cativa domnitori, cateva batalii mai cunoscute, monarhia si razboaiele mondiale, iar filmul se rupe la Revolutia din 1989. De vina sunt programele scolare, manualele, profesorii si lipsa de cultura generala, spun istoricii.

Cu toate ca scoala romaneasca se poate lauda cu programe scolare foarte incarcate cu tot felul de informatii pe care de cele mai multe ori nici nu le folosim dupa ce terminam clasa a XII-a, romanii tot au o mare problema cu informatia de baza si cultura generala despre istoria propriei tari. Cele mai mari probleme le avem cu istoria contemporana, in special cea postdecembrista, iar lipsa cea mai mare de cunostinte despre ultimii 25 de ani o au tinerii, cei care s-au nascut la Revolutie, spun profesorii.

In primul rand, programa scolara nu trateaza in amanunt istoria recenta a Romaniei decat putin la liceu, cand elevii de clasa a IX-a studiaza „Imaginea Romaniei dupa 1989 in presa din strainatate” si elevii de clasa a XII-a studiaza un capitol numit „Constructia democratiei postdecembriste in Romania”.

Profesorul universitar de istorie contemporana Mihai Retegan, de la Universitatea din Bucuresti, spune ca atunci

cand vin la facultate, studentii au putine cunostinte despre istoria contemporana. „Au cunostinte palide despre ultimii 25 de ani. Nu prea ne place sa facem eforturi sa ne documentam, sa citim si ne limitam la ceea ce ni se povesteste, la ce ni se toarna, cum se spune", a spus profesorul Retegan.

Insa, Ministerul Educatiei incearca sa rezolve problema, mai spune el, pentru ca in momentul de fata este in lucru un manual de „Istoria recenta a Romaniei" care va ajunge anul viitor in scoli si care trateaza evenimentele care s-au petrecut in tara noastra din 1944 pana in 2007, anul cand Romania a intrat in Uniunea Europeana.

La randul sau, Ciprian Stoleru, editor al revistei „Historia", spune ca problema lipsei de cunostinte in istorie recenta pleaca din scoala.

„Exista un autism in ceea ce priveste cunoasterea istoriei, majoritatea romanilor se confrunta cu asta. Problema pleaca din scoala, din manualele de istorie si de la profesori. In memoria colectiva se intiparesc cateva mituri istorice care raman adanc inradacinate in constiinta nationala. Mai e si o retinere a istoricilor in ceea ce priveste abordarea evenimentelor recente. Nu in ultimul rand, lucrurile astea tin si de cultura generala, cat de mult citesti, ce citesti, nu ne putem baza doar pe informatiile primite la scoala fiindca oricum sistemul nu a evoluat mult de pe vremea comunismului", a spus Stoleru.

Istoria recenta este inca secretizata

Profesorul de Istorie Corneliu Riegler de la Colegiul National „George Cosbuc" din Capitala spune ca mai exista o problema, faptul ca documentele din perioada respectiva sunt inchise.

In mod normal, arhivele nu se deschid publicului decat la cel putin 30 de ani de la evenimente, asta in cazul in care ce s-a intamplat atunci nu mai poate avea un impact social 30 de ani mai tarziu. Spre exemplu, arhivele asasinarii presedintelui american John F. Kennedy sunt inca inchise la 52 de ani de la celebrul asasinat din Dallas. „In primul rand, istoria recenta e foarte subiectiva si istoricul trebuie sa lase sa treaca niste timp pana poate analiza ceva in context, in mod obiectiv. In al doilea rand, nu poti analiza ceva ce nu a fost desecretizat, unde nu ai inca acces la arhive. O pronuntare facuta de istorici acum despre evenimente de 15-25 de ani vechime e prea devreme. Evenimentele recente sunt mai degraba rezervate jurnalistilor", a spus Riegler.

Despre tratarea istoriei postdecembriste in manualele scolare, profesorul de Istorie spune ca nu este alocat suficient spatiu pentru aceasta perioada in carti, iar cei care vor sa afle ce s-a intamplat la Revolutia din 1989 sau la Mineriate ar trebui sa citeasca presa vremii. Si profesorul Bogdan Murgescu, coordonator de doctorate la Facultatea de Istorie a Universitatii din Bucuresti, spune ca e o mare problema in scoala cu predarea istoriei contemporane.

„Marea problema a predarii istoriei in scoala este scaderea numarului orelor de Istorie in scoala. De regula, ar trebui sa fie doua ore pe saptamana, insa in afara de profilul Uman, restul fac o ora de Istorie pe saptamana, ceea ce este extrem de putin si antreneaza intotdeauna optiuni foarte dure in ceea ce priveste ce se preda si ce nu se preda. Eu cred ca important este sa avem cel putin doua ore de Istorie pe saptamana", a spus Murgescu.

Ce si cat stim despre istoria Romaniei

Potrivit sondajului „Romanii si Istoria", publicat in revista de specialitate „Historia", romanii au in memoria colectiva cateva personaje istorice si evenimente pe care le considera a fi cele mai importante in formarea Romaniei de astazi. In primul rand, cinci personalitati domina in memoria colectiva, Mihai Viteazul, Stefan cel Mare, Mircea cel Batran, Alexandru Ioan Cuza si Vlad Tepes. Istoricul Adrian Cioroianu spune ca perceptia acestor personaje este modelata de manualele scolare de Istorie.

„Este clar ca rezultatele sondajului sunt influentate de invatamantul din Romania comunista. Cred ca este mult

prea devreme pentru a evalua invatamantul din era postcomunista. De regula, acest lucru se face dupa o generatie, si o generatie are 25 de ani. In mod normal, de-abia acum o sa-ncepem sa evaluam in mod corect efectele sistemului de invatamant de dupa 1989. Inca suntem in plasa, sau, daca vreti, in coada de cometa a invatamantului de pana in 1989 si rezultatele arata acest lucru", a analizat Cioroianu pentru „Historia”.

In ceea ce priveste rezultatele sondajului, istoricul spune ca observa o perceptie din ce in ce mai pozitiva fata de familia regala. „Pentru mine, o surpriza este aparitia lui Carol I, cu un procent de 77%. Foarte multi romani il vad ca fiind un domnitor important, fiind urmat indeaproape de Ferdinand, dar chiar si Carol al II-lea. Acesta din urma, desi este un rege fara o legenda foarte buna, surprinde prin procentajul foarte ridicat: 66,3%, din romani il vad drept o personalitate importanta in istoria tarii. Procentajul obtinut de cei trei regi ai Romaniei se explica prin intetirea discutiilor despre regalitate in ultimii ani, drept pentru care, iata, au intrat in preferintele populatiei. Este un castig cert in planul adevarului istoric”, a spus Cioroianu. In ceea ce priveste perceptia romanilor asupra personalitatilor feminine marcante, Regina Maria este pe primul loc, cu 71,1%, fiind urmata de Ecaterina Teodoroiu, cu 66,7%.

La intrebarea „Care credeti ca au fost evenimentele cu consecintele cele mai importanten”, romanii spun ca Marea Unire de la 1918 este cel mai important eveniment istoric, pe locul doi fiind Revolutia din 1989 si pe locul al treilea, Unirea dintre Tara Romaneasca si Moldova din 1859. „Ce este cu adevarat surprinzator pentru mine este dat de doar cei 3,5% din romani care privesc instalarea regimului comunist in Romania, in decembrie 1947, ca fiind un eveniment important, in conditiile in care al doilea eveniment important este rasturnarea regimului comunist. Aici putem discuta in ce masura e logica aceasta realitate scoasa la iveala de sondaj. Pentru ca daca regimul comunist nu s-ar fi instalat, nici rasturnarea lui, pe cale logica, n-ar fi existat vreodata. Dar iata ca multa lume - sau, in orice caz, 17% - vede in rasturnarea regimului comunist un eveniment important, dar in instalarea regimului comunist, doar 3,5%. Si, in fine, a doua surpriza pentru mine: doar 10% din romani numesc independenta Romaniei de la 1877 ca fiind un eveniment important. Cred ca independenta ar merita, din punctul meu de vedere, sa fie cel putin la fel de importanta, daca nu mai importanta, decat Unirea din 1859”, a analizat Cioroianu.
